

Kenenisa Bekele, Olympisch kampioen op de 5000 en 10000 meter, bouwt sportfaciliteiten nabij zijn woonplaats Addis Abeba in Ethiopië

Kenenisa Bekele, Olympisch kampioen op de 5000 en 10000 meter, bouwt sportfaciliteiten nabij zijn woonplaats Addis Abeba in Ethiopië. De kunststof atletiekbaan en het voetbalveld is onderdeel van een 50 hectare ontwikkeling onder andere bestaande uit een 9-holes golfbaan, tennisbanen, basketbalvelden, volleybalvelden, een restaurant en atletenaccommodatie.

Auteur: Rob de Heer

Hardloper zet eigen land back on track

Kenenisa Bekele bouwt eerste klas sport & recreatie centrum in Ethiopië

Kenenisa Bekele en zijn managementbureau Global Sports Communication heeft Sports Pitch Engineering BV (SPE) het contract voor het ontwerp en de projectbegeleiding van een IAAF-goedgekeurde atletiekbaan en voetbalveld toegekend. Het project wordt gerealiseerd in de hooglanden van Ethiopië nabij de plaats Sululta, ongeveer 10 km ten noorden van de hoofdstad Addis Abeba.

Rivier en bossen grenzend aan bouwterrein
Kenenisa Bekele, die net een comeback heeft gemaakt na anderhalf jaar afwezigheid door blessures, volgt zijn hart door het ontwikkelen van een eersteklas faciliteit om zichzelf en toekomstige topatleten te voorzien van een ideale trainingsaccommodatie. De faciliteit is gelegen op een hoogte van 2300 m boven zeeniveau en heeft nagenoeg ideale klimaatcondities met een gemiddelde dagtemperatuur van 20°C gedurende het hele jaar.

Eén van Kenenisa Bekele's doelen is om een

atletiekbaan te bouwen die in de behoefte voorziet van de midden- en lange afstandrenners. Veel van de grote atletiekstadions over de wereld, het Nationale stadion van Addis Abeba inbegrepen, hebben een baan met een topklaag die te hard wordt beschouwd voor de midden- en lange afstandlopers.

Er wordt vaak gezegd dat de toplagen voor de grote toernooien alleen gemaakt zijn voor de sprintevenementen omdat deze, zoals bekend, de grootste commerciële waarde hebben. Harde oppervlakken hebben bewezen nadelig te zijn voor de lange afstandrenners wanneer deze gebruikt worden voor de dagelijkse trainingen. Daarom zal de Sululta baan worden voorzien van een zogenaamde zachtere 'sandwich'-topklaag die van dezelfde makelij is als de topklaag in het Olympisch Stadion in Berlijn. Dit mag geen verrassing zijn, omdat Kenenisa Bekele daar zijn laatste wereldtitel behaalde.

Het contract voor het ontwerp en de

projectbegeleiding is toegekend aan Sports Pitch Engineering (SPE), specialist in het vertalen van algemene constructienormen naar specifieke lokale omstandigheden waar ook ter wereld. Gebaseerd op wetenschappelijke uitgangspunten maakt SPE, waar praktisch gezien mogelijk, binnen elk ontwerp bij voorkeur gebruik van lokaal beschikbare materialen. Dit resulteert in een bouwbudget dat realistisch is en, nog belangrijker, veroorloofbaar. Naast de kostenbesparing profiteert de plaatselijke economie er ook van, één van de specifieke eisen van deze klant. In april 2011 was het ontwerp gereed en werd SPE gevraagd om lokale aannemers te zoeken en te selecteren op basis van expertise om het project uit te kunnen voeren naar de stringente standaarden van de IAAF. Al het papierwerk was gedaan en eindelijk kon het werk eind april 2011 van start gaan.

Grondwerk net klaar voor regenseizoen
In eerste instantie werd het bouwterrein

Rivier en bossen grenzend aan bouwterrein.

Grondwerk operatie geklaard net voor het regenseizoen.

ontdaan van zijn vegetatie, voornamelijk laurierbomen die tijdens de Italiaanse bezetting van Ethiopië waren ingevoerd. Het gebied waar de atletiekbaan was geprojecteerd, had een hoogteverschil van meer dan 15 m en bestond uit zware rode verweringsklei grond. Een redelijke hoeveelheid grondwerk was vereist om meer dan 15000 m³ materiaal te verplaatsen om zo het gewenste werkvloer niveau te bereiken. De aannemer slaagde erin om de eerste fase van het grondwerk af te maken vóór het regenseizoen dat over het algemeen start in mei en duurt tot oktober. Het klinkt misschien raar om een bouwterrein te verlaten als gevolg van aanhoudende regen in een land als Ethiopië, maar de werkelijkheid is dat een substantieel deel van dat land meer regen per jaar ontvangt dan we gewend zijn in West-Europa! Half oktober werd het werk hervat en is nu goed op weg naar een verwachte oplevering rond januari 2012. De bodem heeft de tijd gehad om zich te stabiliseren gedurende de zomermaanden; echter verdere ontgraving van 10000 m³ was gewenst omdat Kenenisa Bekele had besloten dat hij een extra 10 m brede gravelbaan rondom de kunststof atletiekbaan wilde maken. De meeste atleten in Ethiopië zijn gewend om in de bossen te trainen op zanderige- en kleigronden maar Kenenisa wilde een faciliteit bieden die gebruikt kan worden voor zowel baan- als veldlooptraining.

Klei-ontgraving voor atletiekbaan

Het terrein van de kunststof atletiekbaan en het 'infield' is vervolgens opgehoogd met een 50cm dikke laag geselecteerd vulmateriaal. Het materiaal is gedolven in de nabijheid van het bouwterrein en het enige doel van deze

Ontgraving van de klei voor de toegevoegde halfverharde trainingsbaan.

laag is toekomstige verzakking te voorkomen als gevolg van uitspoeling en lokaal aanwezige ondergrondse water stromen door dat heuvelachtig terrein.

Het veld binnenin de atletiekbaan zal in eerste instantie gebruikt worden voor voetbal op recreatief niveau tijdens de weekenden als de inwoners van Addis Abeba de stad ontvluchten om te genieten van de schone berglucht en om van een familiepicknick te genieten in de bossen rondom Sululta. De kleigronden zijn vruchtbaar en vrij van stenen, maar dit voorziet niet in een 100 procent betrouwbaar speelveld gedurende perioden van zware regen. In de droge maanden

gebeurt het tegenovergestelde – de klei krimpt en scheuren verschijnen die bij spelers blessures zouden kunnen veroorzaken. Het SPE-ontwerp maakt gebruik van lokaal beschikbare lava steen of 'red ash' zoals het lokaal genoemd wordt. Omdat de meeste gronden in Ethiopië van vulkanische oorsprong zijn, is dit materiaal beschikbaar in de directe nabijheid van de meeste grote steden. Het bodemprofiel voor het speelveld is 40 cm diep en bestaat uit een 20 cm dikke drainage laag van gebroken lava steen en een topplaagmengsel bestaande uit gebroken lava, rode klei en zand. Het veld zal worden voorzien van ruim 2000 m geperforeerde drains op een diepte van 60 – 70 cm. Er wordt voorzien in een

Geselecteerd vulmateriaal wordt toegevoegd om de kleiformatie af te dichten.

Pompstation en ondergrondse put voor het winnen van beregening water op 120m diepte.

beregeningssysteem dat wordt gevoed uit een 120 meter diepe bron. Het opgepompte water is van drinkwater kwaliteit. Rondom het veld worden 4 hydrant punten voorzien van waaruit Perrot Rollcar-T mobiele beregening sprinklers worden gevoed. Door gebruik te maken van een dergelijk mobiel systeem kunnen ook gemakkelijk de omliggende terreinen worden beregend.

Het meest belangrijke item voor de maatvoering is de goot aan de binnenzijde van de kunststof baan. In de meeste stadions bepaalt de goot de afmeting van de baan en moet deze worden geïnstalleerd binnen de vereiste tolerantie van 18 mm. Om te vermijden met zo'n strikte tolerantie te moeten werken in moeilijkere gebieden, zijn sommige ontwerpen gebaseerd op een goot die 20 cm binnen de baan wordt geplaatst. Om baan 1 correct te dimensioneren wordt dan gebruikt gemaakt van een uitneembare aluminium rail. Omwille van de beperkte constructieperiode is het helaas niet mogelijk om deze laatste methode

Plaatselijke arbeidskrachten worden ingehuurd om buitensporig grote stenen van het bouwterrein te verwijderen. Zwaar werk maar het zorgt voor brood op de plank.

Het restaurant nadert voltooiing.

toe te passen. Een in situ gemaakte betonnen goot zou meer dan een maand in beslag nemen. Gekozen is daarom om een Hauraton Sportfix PE goot te importeren. De keuze voor een PE-goot is gebaseerd op het voorkomen van beschadigingen tijdens transport en gedurende de installatie. De betonnen band aan de buitenzijde van de baan is inmiddels in productie en wordt buiten het werk gegoten.

Het baanconstructie omvat twee lagen steenslag van 15 cm dikte. De onderste laag bestaat uit grof basaltsteen terwijl de toplaag gemaakt zal worden van geselecteerd graniet steen granulaat. Na verdichten en het bereiken van het gewenste niveau worden twee lagen asfalt aangebracht bestaande uit een basislaag van 4 cm dikte gevolgd door een 3 cm dikke slijtlaag. Een ieder die ooit een atletiekbaan heeft gebouwd weet dat de asfalt lagen tot een perfect niveau zullen moeten worden geconstrueerd om aan de normen van de IAAF te kunnen voldoen. Daarom zal de lokale asfaltploeg worden aangevuld met een balkman en asfaltuitvoerder uit Nederland. De PU-sandwich toplaag zal worden aangebracht door de Nederlandse specialist GCC Sport Surfaces door gebruik te maken van hun Herculan-systeem. GCC heeft uitgebreide ervaring in baanconstructies in zowel Europa als in Afrikaanse landen. Dit bedrijf en zijn machinisten zijn goed uitgerust om in minder ideale omstandigheden te werken die vaak voorkomen in landelijk Afrika. Kenenisa

Bekele verwacht begin 2012 de deuren te openen voor de atleten als het restaurant en de atleten faciliteiten zijn voltooid. Kenenisa heeft al aangekondigd dat hij atleten van over de hele wereld zal verwelkomen. Wellicht dat dit gebaar het gat tussen de Europese en Afrikaanse midden- en lange afstandlopers zal dichten. Ondertussen traint Kenenisa zelf twee keer per dag in de omliggende bossen. Tussen trainingen door volgt hij het bouwproject nauwkeurig en stelt zich beschikbaar om een ieders vragen te beantwoorden.

Het lijkt erop dat Kenenisa Bekele *back on track* is voor nog een Gouden medaille in Londen!

Jos Hermens, directeur van Global Sports Communication, die internationale deelnemersvelden organiseert voor hardloophwedstrijden, maar ook trainingscomplexen in het buitenland heeft en op internationaal niveau scout en atleten coacht: "Nederlandse banenbouwers zijn goed bezig in Afrika. Kenenisa Bekele wil zijn geboorteplaats op de kaart zetten met een atletiekbaan en tennis- en golf faciliteiten. Er is veel sportanimo voor. De provincie Oromia pikte dit succes op en wil een atletiekbaan in Asela aanleggen. De provincie denkt dat dit met name een succes kan worden door de hoogte van het gebied, die zich leent voor hoogtetrainingen. Veel sporters uit het westen gaan op hoogtetrainingen. De stad Asele ligt op 2.600 meter, de atletiekbaan is gepland op 2.700

meter en niet ver weg ligt een klimparcours dat tot 3.000 meter hoogte leidt. De provincie wil er hotels en andere faciliteiten bij gaan aanleggen en denkt dat het winstgevend wordt door de naamsbekendheid die Hayle Gebrselassie aan de plaatsnaam geeft. Hij komt er vandaan en zal op veel manieren zijn steentje bijdragen aan dit project door sponsoring en het zorgen voor architecten, aannemers, meehelpende familieleden enzovoort. GCC Sport Surfaces legt de kunststofbaan aan in Bekele en naar verwachting ook in Asele. Kenia is een sterk hardloophand. Ethiopië wil een inhaalslag maken en daarvoor investeren. Voor landen waarvoor hardlopen kan dienen als inkomsten, is dit een positieve ontwikkeling."

De auteur van dit artikel, Rob de Heer, is directeur Sports Pitch Engineering BV.